

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи
Олександр ГОЛОВКО

2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Система та механізми здійснення зовнішньої політики

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
галузь знань	29 «Міжнародні відносини» (шифр і назва)
спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (шифр і назва)
освітньо-професійна програма	«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (шифр і назва)
спеціалізація	(шифр і назва)
вид дисципліни	За вибором (обов'язкова / за вибором)
факультет	міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
“30” серпня 2022 р., протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки, к.політ.н. Ірина ЗАСТАВА

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від “26 ” серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Людмила НОВИКОВА
(підпис) (ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Гарант освітньо-професійної програми

Ірина ЗАСТАВА
(підпис) (ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “29” серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Лариса ГРИГОРОВА – БЕРЕНДА
(підпис) (ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Система та механізми здійснення зовнішньої політики» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» підготовки магістра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою та завданням навчальної дисципліни є сформувати у здобувачів знання про сутність системи та механізмів здійснення зовнішньої політики у провідних державах світу; визначити роль прийняття політичних рішень в процесі здійснення зовнішньої політики.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основне завдання вивчення дисципліни полягає у набутті фахових компетенцій:

формування загальних компетентностей

ЗК1. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

формування спеціальних компетентностей

СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.

СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки.

СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

СК10. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

СК11. Здатність аналізувати природу зовнішньої політики та міжнародних відносин, еволюцію підходів до їх формування та здійснення, принципи організації та функціонування інститутів зовнішньої політики, прогнозувати систему міжнародних відносин.

СК12. Здатність аналізувати природу, динаміку, принципи регіональних інтеграційних процесів.

СК16. Здатність визначати особливості, характер та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин - 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-й
Семестр	
3-й	-й
Лекції	
18 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
9 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
93 год. (в т.ч. інд. завдання)	год.
Індивідуальні завдання	
15 год. (контрольна робота)	

1.6. Загальні програмні результати навчання

РН1. Знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

РН4. Демонструвати знання особливостей, характеру та ступеня взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня.

РН7. Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.

РН9. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.

РН10. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

РН12. Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

РН13. Розробляти та реалізовувати проекти прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики.

РН19. Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.

PH21. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.

PH22. Демонструвати здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Процес формування та реалізації зовнішньої політики.

Поняття зовнішньої політики держави. Взаємодія зовнішньої та внутрішньої політики. Цілі та функції зовнішньої політики держави. Рівні зовнішньополітичних інтересів. Стратегія зовнішньої політики держави. Форми реалізації зовнішньої політики. Система зовнішньої політики. Зовнішньополітична діяльність.

Тема 2. Система та механізми здійснення зовнішньої політики.

Система здійснення зовнішньої політики. Державні органи зовнішніх зносин. Центральні органи зовнішніх зносин держави.

Політичні механізми здійснення зовнішньої політики: війни, воєнний тиск. Економічні механізми здійснення зовнішньої політики. Ідеологічні механізми здійснення зовнішньої політики. Дипломатія – як механізм здійснення зовнішньої політики.

Тема 3. Процес прийняття рішень у зовнішній політиці держави.

Сутність процесу прийняття політичних рішень у зовнішній політиці держави. Теорії прийняття і реалізації політичних рішень. Політичні рішення як складова частина зовнішньої політики держави. Типи політичних рішень та критерії їх аналізу. Стадії процесу прийняття рішень у зовнішній політиці. Методи прийняття політичних рішень. Специфіка сучасного методу прийняття зовнішньополітичних рішень «decision-making».

Тема 4. Система та механізми здійснення зовнішньої політики США.

Інститути та механізми зовнішньої політики США. Державні органи зовнішніх зносин США. Президент та зовнішня політика США. Рада національної безпеки в системі зовнішньої політики США. Виконавча влада та зовнішня політика США. Конгрес та міжнародна діяльність. Рушійні сили зовнішньої політики офіційного Вашингтону. Процес прийняття зовнішньополітичних рішень у здійсненні зовнішньої політики США. Зовнішньополітична стратегія США в умовах глобального домінування.

Тема 5. Система та механізми здійснення зовнішньої політики України та Європейського Союзу.

Інститути та механізми зовнішньої політики України. Державні органи зовнішніх зносин України: Президент України, Прем'єр-міністр України і Міністр закордонних справ України. Сучасна система дипломатичних відносин України. Місце політичних рішень в процесі розвитку сучасної України.

Інституційний механізм спільної зовнішньої політики Європейського Союзу: Європейська рада, Рада, Європейська комісія, Європейський парламент, Високий представник Союзу з зовнішніх справ та політики безпеки, Європейська служба зовнішньої діяльності, Комітет з питань політики та безпеки. Основні цілі та механізми спільної зовнішньої політики ЄС. Групи категорій дослідження механізмів зовнішньої політики ЄС: 1) аналітична модель «раціонального актора»; 2) модель прийняття рішень

«decision-making model»; 3) група чинників, через які можна переміститися від понять «актор» і «процес» до менш матеріальних аспектів аналізу у формі коефіцієнтів «соціетальність» або «ідентичність».

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах				Обсяг у годинах			
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	пз	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Процес формування та реалізації зовнішньої політики.	18	2	1	15				
Тема 2. Система та механізми здійснення зовнішньої політики.	21	4	2	15				
Тема 3. Процес прийняття рішень у зовнішній політиці держави.	22	4	2	16				
Тема 4. Система та механізми здійснення зовнішньої політики США.	22	4	2	16				
Тема 5. Система та механізми здійснення зовнішньої політики України та Європейського Союзу.	22	4	2	16				
Контрольна робота	15			15				
Усього годин	120	18	9	93				

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Назва теми	Кількість годин
	Денна
Тема 1. Процес формування та реалізації зовнішньої політики.	1
Тема 2. Система та механізми здійснення зовнішньої політики.	2
Тема 3. Процес прийняття рішень у зовнішній політиці держави.	2
Тема 4. Система та механізми здійснення зовнішньої політики США.	2
Тема 5. Система та механізми здійснення зовнішньої політики України та Європейського Союзу.	2
Разом	9

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Види, зміст самостійної роботи	Денна форма
<p>Тема 1. Процес формування та реалізації зовнішньої політики. <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, дистанційний курс у Moodle «Система та механізми здійснення зовнішньої політики», Тема 1.</p>	15
<p>Тема 2. Система та механізми здійснення зовнішньої політики. <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, дистанційний курс у Moodle «Система та механізми здійснення зовнішньої політики», Тема 2.</p>	15
<p>Тема 3. Процес прийняття рішень у зовнішній політиці держави. <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, дистанційний курс у Moodle «Система та механізми здійснення зовнішньої політики», Тема 3.</p>	16
<p>Тема 4. Система та механізми здійснення зовнішньої політики США. <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, дистанційний курс у Moodle «Система та механізми здійснення зовнішньої політики», Тема 4.</p>	16
<p>Тема 5. Система та механізми здійснення зовнішньої політики України та Європейського Союзу. <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, дистанційний курс у Moodle «Система та механізми здійснення зовнішньої політики», Тема 5.</p>	16
Контрольна робота	15
Разом	93

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Навчальним планом передбачено виконання контрольної роботи, що виконується під час самостійної роботи. Контрольна робота являє собою індивідуальне завдання, яке передбачає самостійне виконання здобувачем певної практичної роботи на основі засвоєного теоретичного матеріалу.

6.1. Вимоги до оформлення контрольної роботи

Контрольна робота повинна мати чітку і логічну структуру, складовими якої є титульний аркуш, зміст, вступ, основна частина (два розділи), висновки та список використаних джерел.

У вступі необхідно обґрунтувати актуальність обраної теми, її значимість, провести аналіз джерельної та історіографічної бази, визначити мету і завдання контрольної роботи, предмет та об'єкт, хронологічні рамки, вказати методи дослідження, що використовувались під час написання контрольної роботи.

У процесі написання основної частини необхідно відповідно до плану розкрити суть вибраної теми. Обов'язково окремим питанням виділяються проблемні й дискусійні аспекти дослідження. При цьому наводяться аналітичні матеріали, подається їх аналіз.

У висновках контрольної роботи підводяться підсумки з усіх висвітлених питань, визначаються шляхи і напрями вирішення проблемних аспектів теми. Рекомендації можуть бути розроблені здобувачем як самостійно, так і через узагальнення пропозицій, що містяться у літературних джерелах.

Наявність у роботі ілюстрацій, які називаються «рисунками» (схеми, діаграми, графіки), дає змогу викласти матеріал більш доказово, полегшує його сприйняття.

Обсяг текстової частини роботи має бути в межах 20-25 сторінок стандартного формату А4 (210 ´ 297 мм). Шрифт – 14, інтервал між рядками – 1,5. Times New Roman.

Всі сторінки зазначених елементів контрольної роботи (крім титульної сторінки) підлягають нумерації в правому нижньому куті аркуша.

Текст контрольної роботи необхідно друкувати на текстовому полі сторінки розміром 170/257 мм, залишаючи, відповідно, береги таких розмірів: лівий – 30 мм, правий – 10 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору середньої жирності, щільність тексту – однаковою.

Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту і дорівнювати 1,25.

6.2. Рекомендовані теми контрольної роботи:

1. Процес формування та реалізації зовнішньої політики.
2. Взаємодія зовнішньої та внутрішньої політики.
3. Цілі та функції зовнішньої політики держави.
4. Рівні зовнішньополітичних інтересів.
5. Стратегія зовнішньої політики держави.
6. Форми реалізації зовнішньої політики.
7. Система здійснення зовнішньої політики.
8. Зовнішньополітична діяльність держави.
9. Державні органи зовнішніх зносин.
10. Центральні органи зовнішніх зносин держави.
11. Політичні механізми здійснення зовнішньої політики: війни, воєнний тиск.
12. Економічні механізми здійснення зовнішньої політики.
13. Ідеологічні механізми здійснення зовнішньої політики.
14. Дипломатія – як механізм здійснення зовнішньої політики.
15. Сутність процесу прийняття політичних рішень у зовнішній політиці держави.
16. Теорії прийняття і реалізації політичних рішень.
17. Політичні рішення як складова частина зовнішньої політики держави.
18. Типи політичних рішень та критерії їх аналізу.
19. Стадії процесу прийняття рішень у зовнішній політиці.
20. Методи прийняття зовнішньополітичних рішень.
21. Специфіка сучасного методу прийняття зовнішньополітичних рішень «decision-making».
22. Інститути та механізми зовнішньої політики США.
23. Державні органи зовнішніх зносин США.
24. Президент та зовнішня політика США.
25. Рада національної безпеки в системі зовнішньої політики США.
26. Виконавча влада та зовнішня політика США.
27. Конгрес та міжнародна діяльність США.

28. Процес прийняття зовнішньополітичних рішень у здійсненні зовнішньої політики США.
29. Зовнішньополітична стратегія США в умовах глобального домінування.
30. Інститути та механізми зовнішньої політики України.
31. Державні органи зовнішніх зносин України: Президент України, Прем'єр-міністр України і Міністр закордонних справ України.
32. Сучасна система дипломатичних відносин України.
33. Місце зовнішньополітичних рішень в процесі розвитку сучасної України.
34. Інституційний механізм спільної зовнішньої політики Європейського Союзу.
35. Основні цілі та механізми спільної зовнішньої політики ЄС.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП відображає табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Система та механізми здійснення зовнішньої політики»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН1. Знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Moodle.	усне опитування або письмовий (тестовий) контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань, виконання аналітичних завдань, письмової (тестової) залікової роботи.
РН4. Демонструвати знання особливостей, характеру та ступеня взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Moodle.	усне опитування або письмовий (тестовий) контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань, виконання аналітичних завдань, письмової (тестової) залікової роботи.
РН7. Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи,	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання	усне опитування або письмовий (тестовий) контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань,

способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.	на платформах Zoom, Moodle.	виконання аналітичних завдань, письмової (тестової) залікової роботи.
РН9. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Moodle.	усне опитування або письмовий (тестовий) контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань, виконання аналітичних завдань, письмової (тестової) залікової роботи.
РН10. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Moodle.	усне опитування або письмовий (тестовий) контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань, виконання аналітичних завдань, письмової (тестової) залікової роботи.
РН12. Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Moodle.	усне опитування або письмовий (тестовий) контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань, виконання аналітичних завдань, письмової (тестової) залікової роботи.
РН13. Розробляти та реалізовувати проекти прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Moodle.	усне опитування або письмовий (тестовий) контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань, виконання аналітичних завдань, письмової (тестової) залікової роботи.
РН19. Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій,	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання	усне опитування або письмовий (тестовий) контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань,

поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.	на платформах Zoom, Moodle.	виконання аналітичних завдань, письмової (тестової) залікової роботи.
РН21. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Moodle.	усне опитування або письмовий (тестовий) контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань, виконання аналітичних завдань, письмової (тестової) залікової роботи.
РН22. Демонструвати здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Moodle.	усне опитування або письмовий (тестовий) контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань, виконання аналітичних завдань, письмової (тестової) залікової роботи.

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);
- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

При вивченні дисципліни «Система та механізми здійснення зовнішньої політики» застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на практичних заняттях. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль є складовою організації освітнього процесу. Завданням поточного контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок здобувачів, набутих під час засвоєння розділів дисципліни. Розділ – це логічно завершена частина

теоретичного та практичного навчального матеріалу з навчальної дисципліни. Кожен окремих розділ включає завдання для практичних занять та самостійної роботи. Поточна підсумкова оцінка – це сума балів, отриманих здобувачем за виконання всіх видів робіт, передбачених розділами дисципліни.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) на практичних заняттях проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю, виступів здобувачів з доповідями при обговоренні навчальних питань, тестів.

Сума балів за виконані завдання на практичному занятті наведена в пункті 9. Сума балів за виконані завдання самостійної роботи здобувачів наведена в пункті 9.

Поточний контроль самостійної роботи здобувачів проводиться у формі опрацювання навчальної літератури та нормативно-правових документів за темою, підготовка доповідей.

Сума балів, які здобувач може набрати за поточним контролем, дорівнює 60.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи здобувачів за **поточним контролем**:

Кількість балів	Критерії оцінювання
45-60	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
31-44	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал
26-30	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, виконання завдань до кожного практичного заняття, активна робота на практичних заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при

	визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на практичних заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-10	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0-5	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та практичних занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Здобувачі, знання яких оцінені мінімально необхідною для складання заліку кількістю балів, не мають право на виконання додаткових завдань для підвищення отриманої кількості балів.

Здобувачі, які були відсутні на лекції чи семінарському занятті, або отримали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене заняття або незадовільну оцінку викладачу у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою

Для відпрацювання здобувач зобов'язаний надати індивідуально виконане завдання за темою пропущеного заняття та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача. Він проводиться у вигляді семестрового заліку. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються

графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни.

Підсумковий контроль здійснюється після вивчення дисципліни.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни «Система та механізми здійснення зовнішньої політики».

Підсумковий контроль здійснюється у формі **заліку**. Проведення заліку у вигляді **залікової роботи (білету)**. У одному білеті запропоновано 2 питання, кожне питання оцінюється у 20 балів. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО здобувачам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **залік в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Система та механізми здійснення зовнішньої політики» <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5892>

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

Оцінка успішності здобувача з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок за поточним та підсумковим контролем.

Здобувачі, знання яких оцінені мінімально необхідною для складання заліку кількістю балів, не мають право на виконання додаткових завдань для підвищення отриманої кількості балів.

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Контрольна робота	Разом	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5				
9	9	9	9	9	15	60	40	100

Набрана кількість рейтингових балів здобувачем служить основою для оцінки.

За результатами поточного та підсумкового контролю здобувач може набрати від 0 до 100 балів включно.

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів за 9 бальною шкалою

Кількість балів	Критерії оцінювання
8-9	Здобувач цілком і всебічно розкрив питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
6-7	Здобувач достатньо повно і всебічно розкрив питання, вільно оперує

	термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
4-5	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
1-3	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0	Здобувач не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

Критерії оцінювання контрольної роботи

Пункти оцінки	Максимальна оцінка, бали	Критерії оцінювання
Вступ	3	1 б. – обґрунтована актуальність обраної теми 1 б. – проаналізована ступінь вивчення проблеми в закордонних і вітчизняних джерелах 1 б. – мета, об'єкт, предмет, завдання, методи роботи відповідають досліджуваній темі
Основна частина	5	1 б. – сформульована проблематика дослідження 2 б. – розглянуті існуючі теоретичні підходи та всі точки зору її вивчення іншими науковцями 3 б. – досліджено сучасний стан питання, динаміка, вплив різноманітних чинників, проведено аналіз існуючих проблем і можливих шляхів їхнього практичного вирішення
Висновки	3	1 б. – дотримання послідовності, логічності викладення матеріалу у висновках 2 б. – викладено висновки і пропозиції, що становлять предмет захисту, розкриті кінцеві результати виконаної роботи, що доводять досягнення автором поставленої мети дослідження, але є певні недоліки. 3 б. – викладено висновки і пропозиції, що становлять предмет захисту, кінцеві результати виконаної роботи, що доводять досягнення автором поставленої мети дослідження
Список використаних джерел	2	1 б. – відповідність оформлення списку джерел та літератури згідно з ДСТУ 8302:2015 1 б. – відповідність використаної літератури з проблемою, що досліджується

Оформлення контрольної роботи	2	2 б. – повна відповідність оформлення контрольної роботи з методичними рекомендаціями
Всього балів:	15	

Критерії оцінювання підсумкового контролю знань здобувачів

Кількість балів 1 питання	Критерії оцінювання
15-20	Здобувач вищої освіти відповідає виявленню всебічного системного і глибокого знання програмного матеріалу, засвоєння основної і додаткової літератури, демонструє чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, передбаченими програмою дисципліни; виявляє творчі, аналітичні здібності в розумінні, викладі і використанні навчально-програмного матеріалу; уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, а також робить власні висновки та пропозиції
11-14	Здобувач вищої освіти відповідає виявленню глибокого знання програмного матеріалу, демонструє чітке володіння понятійним апаратом, методами, інструментами, передбаченими програмою дисципліни; однак недостатньо використано знання літературних джерел, вміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій та явищ, висновки в роботі недостатньо аргументовані
6-10	Здобувач вищої освіти недостатньо повно проявляє знання основного програмного матеріалу; володіння необхідними методами та інструментами аналітичного мислення; вміння використовувати їх для вирішення типових ситуацій, допускаючи окремі помилки, робить неаргументовані висновки, не підтверджуючи їх літературними джерелами та прикладами
1-5	Здобувач вищої освіти розкриває питання недостатньо повно, але володіє понятійним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні; намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в літературних джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно, висновки відсутні
0	Здобувач вищої освіти не в змозі дати відповідь на поставлені запитання або надає неправильну відповідь, не розуміє суть питання, не ознайомлений з джерелами, не може робити висновки

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	Для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	

1-49	незадовільно	не зараховано
------	--------------	---------------

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Актуальні питання сучасної політики: словник-довідник для працівників ОВС / за ред. проф. М. П. Гетьманчука. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2010. 118 с.
2. Артьомов І.В. Європейська інтеграція України: стан, проблеми, перспективи: зб. наук. статей. Книга 2. Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2014. 452 с.
3. Баранівський В.Ф. Політологія: підручник. Київ: Національна академія управління, 2016. 235 с.
4. Бережна К. Принципи організації та функціонування інститутів влади в Європейському Союзі та Україні: порівняльно-правовий аналіз. Київ: ЗНУ, 2017. 405 с.
5. Ващенко К. Методологічні засади дослідження політичного аналізу і прогнозу. *Нова парадигма*. Вип. 61. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. С. 73–85.
6. Ващенко К. О. Політичний аналіз і прогноз в сучасній Україні: монографія. Київ: Логос, 2008. 288 с.
7. Ващенко К. О. Специфіка прогностичного забезпечення міжнародної політики. *Політологічний вісник: зб. наук. праць*. Вип 37. Київ: «ІНТАС», 2008. С. 70–79.
8. Висоцький О. Ю. Політична влада в Україні: проблеми легітимізації та модернізації. Дніпропетровськ: Інновація, 2012. 130 с.
9. Власов В.Г. Зміст та механізми зовнішньої політики сучасної держави. *Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки»*. 2015. №8. С. 1-14.
10. Вовк Р. В. Моделювання міжнародних відносин : навч. посіб. Київ: Знання, 2012. 246 с.
11. Горбатенко В.П. Політичне прогнозування: теорія, методологія, практика. Київ: Генеза, 2006. 400 с.
12. Деменко О. Ф. Пріоритети зовнішньої політики України на сучасному етапі. *Вісник Національного університету оборони України*. 2014. Вип. 4. С. 362-367.
13. Євмешкіна О. Л. Поняття прогнозування та взаємозв'язок прогнозування й державного стратегічного планування. *Держава та регіони*. 2016. №3 (55). С. 28-32.
14. Євмешкіна О. Л. Реалізація функції прогнозування на різних рівнях державного управління. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2017. №1 (32). С. 28-32.
- 15.
16. Зовнішня політика України та міжнародне співробітництво: розвиток двосторонніх і багатосторонніх відносин з країнами світу, участь і співпраця з міжнародними організаціями : рекомендаційний список літератури / за заг. ред. І. І. Тіщенко. Київ : б.в., 2021. 130 с.
17. Іваницька О. Зовнішня політика країн Західної Європи та Північної Америки у постбіполярний період (1990-і – 2000-і роки). Київ: Слово, 2012. 720 с.
18. Історія політичної думки: підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми. Л.: «Новий Світ-2000», 2017. 1000 с.
19. Каменецький М. С. . Прогнозування зовнішньополітичне. *Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т.* Київ: Знання України, 2004. Т.2. 812с.
20. Корсунський С. Зовнішня політика в епоху трансформацій. Київ: Vivat, 2020. 256 с.

21. Макаренко Є. А. Проблеми, здобутки і перспективи спільної зовнішньої політики ЄС: погляд на сучасність і майбутнє. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2012. Вип. 108(1). С. 14-22.
22. Макаренко Є.А. Інформаційна демократія у стратегіях зовнішньої і внутрішньої політики республіки Польща. *Міжнародні відносини. Серія: Політичні науки*. 2017. № 13. С. 34-41.
23. Муковський І. Т. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах: Навч. посіб. Київ: Кондор, 2012. 224 с.
24. Нова зовнішня політика України: погляди аналітиків. Київ: Міжнародний центр перспективних досліджень Інститут світової політики, 2010. 164 с.
25. Піпченко Н.О. Соціальні медіа у структурі зовнішньої політики провідних міжнародних акторів: монографія. Київ : Центр вільної преси, 2014. 333 с.
26. Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 540 с.
27. Політична влада і опозиція в Україні: порівняльний аналіз із зарубіжними країнами / Ф. М. Рудич та ін. Київ: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса, 2016. 483 с.
28. Політична система сучасного суспільства: навч. посіб. / В. Мадіссон та ін. Київ: КНУТД, 2015. 183 с.
29. Політична система: сучасні проблеми розвитку громадянського суспільства і держави: у 2-х томах / за ред. О. В. Скрипнюка. Київ: Логос, 2010.
30. Резнікова Н.В. Міжнародне економічне співробітництво в сфері економічної політики: проблема збереження суверенітету та аналіз потенційних вигод. *Актуальні проблеми міжнародних відносин: у 2 ч. К. : КНУ імені Тараса Шевченка. Інститут міжнар. відносин*, 2013. Вип. 113, ч. II. С. 149–159.
31. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів: Тріада Плюс, 2004. 392 с.
32. Рудько С.О. Зовнішня політика країн Західної Європи в постбіполярний період : навчально-методичний посібник із курсу. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2012. 412 с.
33. Рябцев Г. Політична система суспільства: навч. посіб. Київ: Психея, 2015. 71 с.
34. Седляр Ю.О. Еволюція аналізу зовнішньої політики як наукового напрямку. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2016. Випуск 93 (Частина II). С. 43-50.
35. Сізіх Н.В. Теорія прийняття рішень в міжнародних відносинах: Навчальний посібник до лекційного курсу. Київ: Кобза, 2003. 208 с.
36. Скочиляс Л. Політологія: Навчально-методичний посібник. Львів: ПП. Сорока Т. Б., 2014. 192 с.
37. Стойко О. Трансформація політичних інститутів у сучасних перехідних суспільствах: монографія. Київ: Інститут держави і права ім. В. Корецького, 2016. 415 с.
38. Стратегічне партнерство в міжнародних відносинах. Монографія. Київ: Вадекс, 2018. 542 с.
39. Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах. Монографія. Київ: Вадекс, 2019. 446 с.
40. Телешун С. О. Інформаційно-аналітична діяльність в державному управлінні : навч.-метод. матеріали. Київ: НАДУ, 2013. 36 с.
41. . Теорія політики: підручник / Денисенко В. М., Бліхар В. С., Требін М. П. та ін. Львів: Ліга-прес, 2015. 668 с

42. Терещук В. І. Системний аналіз інституціонального забезпечення реалізації зовнішньої політики публічної дипломатії (на основі досвіду США). *Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки»*. №11. 2016.
43. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні: Монографія. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. 750 с.
44. Туронок С.Г. Політичний аналіз і прогнозування. Київ, 2016. 291 с.
45. Українська призма: Зовнішня політика 2020. Аналітичне дослідження / ГО «Рада зовнішньої політики «Українська призма», Фонд ім. Ф. Еберта. Київ, 2021. 344 с.
46. Форма правління: політичні трансформації на зламі століть: монографія / П. В. Мироненко. Київ: ВЦ «Академія», 2014. 220с.
47. Хаас Р. Розхитаний світ. Зовнішня політика Америки і криза старого ладу. Київ: Основи, 2019. 376 с.
48. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України : підручник. Київ : ЛАТ і К, 2015 . 478 с.
49. Шпиґа П.С. Інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньої політики: Конспект лекцій. Київ: КиМУ, 2004. 108 с.

Додаткова:

50. Антонова О.В. Роль виробників державно-управлінських рішень у процесі формування державної політики. *Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук. праць*. Д.: ДРІДУ УАДУ, 2001. Вип. 3. С. 86-95.
51. Браун М.П. Посібник з аналізу державної політики; пер. з англ. Київ: Основи, 2000. 243 с.
52. Валевський О.Л. Державна політика в Україні: методологія аналізу, стратегія, механізми впровадження. Київ: НІСД, 2001. 242 с.
53. Говлет М. Дослідження державної політики: цикли та підсистеми політики; пер. з англ. Львів: Кальварія, 2004. 264 с.
54. Гогвуд Б. Аналіз політики для реального світу; пер. з англ. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. 396 с.
55. Кухта Б. Л. Політична влада та її рішення. Львів: Центр політичних досліджень, 2006. 237 с.
56. Луцишин Г. І. Національна консолідація України в умовах сучасного політичного процесу: монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 364 с.
57. Найчук А. В. Політична теорія держави: навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Д. Г. Зволейко, 2012. 199 с.
58. Петренко І.І. Політичні ризики: зміст та особливості прогнозування. *Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї*. Київ, 2010. Вип. 19. С. 211-222.
59. Пик С.М. Аналіз і прогнозування зовнішньої політики. Програма навчальної дисципліни для здобувачів за напрямом підготовки «Міжнародні відносини», спеціальністю «Міжнародні відносини». Львів: ЛНУ, 2010. 16 с.
60. Політико-правова система України: курс лекцій. навч. посіб. / В. Кириченко та ін. Запоріжжя: ЗНТУ, 2016. 203 с.
61. Романов В.Є. Аналіз державної політики: проблеми походження, теорії та перспектив розвитку. *Вісник УАДУ*. 2001. № 1. С. 250-256.
62. Рудько С. О. Зовнішня політика та політичні системи Французької Республіки та Федеративної Республіки Німеччини : підручник із курсу. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. 298 с
63. Тертичка В. Проблеми оцінювання результативності й ефективності в аналізі

державної політики. *Вісник Укр. акад. держ. упр. при Президентові України*. 2002. № 1. С. 215-222.

64. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підручник. Дипломатична академія України при МЗС України. 2-ге вид. Київ: Кондор, 2011. 290 с.

11. ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕО-ЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Журнал «Зовнішні справи» - <http://ufpa.org.ua/>
2. Українське Незалежне Інформаційне Агентство Новин - <https://www.unian.ua>
3. Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ» - <https://www.ukrinform.ua>
4. Київський інститут проблем управління імені Горшеніна - <http://institute.gorshenin.ua>
5. Фонд «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва - <http://dif.org.ua>
6. Український центр економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова - <http://razumkov.org.ua>
7. Інститут зовнішньополітичні досліджень - <http://www.fpri.kiev.ua>
8. Рада зовнішньої політики «Українська призма» - <http://prismua.org/pro-radu/> –
9. Міністерство закордонних справ України - <https://mfa.gov.ua/ua>

12. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ПОДОВЖЕННЯ ДІЇ ОБСТАВИН НЕПЕРЕБОРНОЇ СИЛИ (В ТОМУ ЧИСЛІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ ЧЕРЕЗ ПАНДЕМІЮ)

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Система та механізми здійснення зовнішньої політики», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=5892>